

# Pauru Nymerohpyry sero Timoteu Neneryme

Sero pape tymerose Pauru a. Ritonôpo nymenekahpyryme kynexine ynororo imehnô amorepaneme. Tynmerohpyry sero taropose eya Timoteu neneryme. Pauru maro toytose Timoteu tuhke pata tō poro. Imeïpo Jezu poetory amorepaneme toehse ynororo Epezu po.

Tynmerohpyryae Timoteu zurūko mana enekunohtohkō poko. “Azahkuru imehnô amorepananō ahtao amorepakehpoko toto imehnô onenekunohpyra toto ehtohme.

Zae exiketō rokē imenekako imehnô amorepananōme,” āko Pauru.  
“Yronymyryme erohko roropa Ritonôpo nyrohmanohpohpyry ritohme emero porehme,” āko roropa mana.

**1** <sup>1</sup>Ynymerohpyry moro oneneryme Timoteu. Umūkurume mase Jezu omipona oexiryke. Ywy ase Pauru, Jezu Kyrixtu nenyokyhpyry. Imehnô amorepase tonyohse ywy Ritonôpo a Kukurākanekomo a roropa, Jezu Kyrixtu a. Aepyry ropa momohnōko sytatose.

<sup>2</sup>“Kure rokē Timoteu tyriko. Ipyno exiko. Torētyke pyra tyriko roropa, ajohpāme samo,” āko ase Ritonôpo a, Kumykomo a. Morara āko ase Jezu Kyrixtu a roropa, Kuesēkomo a.

## **Tomeseke exiko ajohpākō omipona pyra oehtohme**

<sup>3</sup>Masetonia pona jytoryhtao ynara ase oya, moroto Epezu pó rokē exiko, ase oya. Morara āko ropa ase oya seromaroro. Ynara exiryke, onekunohtōkō nae ohtao xine. Zae pyra imehnô amorepāko mā toto. Toto mynyhpākapory se ase oya. <sup>4</sup>Pakatokō omihpyry poko rokē mā toto. Aenurutopōpyrykō poko roropa mā toto. Moro poko oturukehpyra toh repe. Yrome aomirykō Ritonôpo poko tuarōtanohpotopyra mana. Naeroro ynara kaxiko eya xine, “Ahno nekarohpyry rokē onetara ehtoko, pakatokō enurutopōpyry tō poko pyra ehtoko roropa,” kaxiko eya xine. <sup>5</sup>Morara kamexipōko ynanase imehnô pyno toto ehtohme. Otāto imehnô pyno exīko toh nae? Tyrypyrykō poko pyra tahtao xine tukurohtao xine, zae ehtoh poko rokē tahtao xine roropa imehnô pyno mā toto. Jezu enetuputyryhtao tosēkōme roropa imehnô pyno mā toto. <sup>6</sup>Yrome toitoine mokaro a zae ehtoh turumekase. Tahnōko mā toto tōmirykō poko rokē toexirykōke. <sup>7</sup>Imehnô amorepananōme toexirykō se toh mā repe. Ritonôpo nymeropohpyry poko Moeze a imehnô amorepany se toh

mã repe. “Zae rokẽ ãmorepatorỹko ase,” ãko toh mã repe. Yrome zae pyra imehnõ amorepãko mã toto onenetupuhpyra toexirykõke.

<sup>8</sup>Kure mã Ritonõpo nymeropohpyry Moeze a. Zae rokẽ ipoko kuahtao xine kure sytatose rahkene. <sup>9</sup>Ynara zuaro sytatose. Kurãkõ zupokatohme pyra Moeze a tõmiry tymeropose Ritonõpo a. Yrome aomipona pyra exiketõ rokẽ zupokatohme tymeropose rahkene. Pohnõ mokaro iirypyrymãkomo, tyrypyrykõ poko exiketomo, Ritonõpo kerekeremananomo, jũkõ otapatõkomo jẽkõ roropa, oremimãkomo. Mokaro zurutohme tõmiry tymeropose Ritonõpo a Moeze a. <sup>10</sup>Imehnõ nohpo poko exiketomo, imehnõ orutua poko exiketõ roropa, imehnõ orutua kõ rokẽ oximaro exiketomo, tynekamorykõme ahno apoinanomo, ajohpãkomo, ajohpe imehnõ hxironanomo, emero Ritonõpo namorepatopõpyry omipona pyra exiketomo. Mokaro popyra exiketomo. Mokaro zupokatohme Moeze nymerohpyry tymeropose Ritonõpo a. <sup>11</sup>Morohne poko imehnõ amorepãko ase Jezu ekaroryhtao ya. Ukurãkane ropa Ritonõpo imehxo Jezu poko ekarotohme imehno a.

### **Tãkye Pauru typynanohse Ritonõpo a exiryke**

<sup>12</sup>“Kure mase ya. Kyjamihtanohpoase,” ãko ase Jezu Kyrixtu Kuesẽkomo a. Tõmipona exiketyme jenetuputyryke eya tymenekase ywy imehnõ amorepatohme typoko. <sup>13</sup>Osemazuhme Jezu kerekeremahpõ ase, ipoetory eunopyhpono, toto ryhmahpono. Yrome juãnohpyra Ritonõpo kynexine onenetupuhpyra jexiryke. Morara jexiryke ynyrihpyry waro pyra exine. <sup>14</sup>Mame ypyno Kuesẽkõ kynexine ipunaka. Kynosenetupuhpone ya. Imehnõ pyno jyripone roropa. Moro sã imehnõ pyno sytatose Jezu Kyrixtu maro kuahtao xine. <sup>15</sup>Ynara kary zae rokene, Jezu Kyrixtu nono pona tooehse iirypyrymãkõ kurãkatohme. Morara katopõpyry enetuputyry kure. Ywy roropa iirypyryme itamurume aexihpyry ase. <sup>16-17</sup>Ynara kakehpyra sehtone Ritonõpo a, “Kure mase Ritonõpo imehxo,” kakehpyra sehtone. Pake Kuesẽkõme kynexine. Kuesẽkõme ro mana. Kuesẽkõme exikehpyra roropa mana. Orihpỹme mã ynororo. Osenepyra mana. Toiro mã Ritonõpo, imepỹ pyra. Okynã sã kyzehno xine pyra exiketyme ynororo. Iirypyryme itamurume jahtao juãnohpyra Jezu Kyrixtu kynexine. Yrome yzehno pyra kynexine imehnõ tuarõtanohtohme typoko, enetupuhtohme toto a tosẽkõme, jũme orihpyra toto ehtohme.

<sup>18</sup>Aimo, Timoteu, ãmorepãko ase Ritonõpo omipona oehtohme. Pake Jezu poetory esã tõturuse Ritonõpo poe. Ynara tykase toto, “Imehnõ amorepaneme exiko mase,” tykase toto oya. Naeroro toto nekarohpyry poko wenikehpyra exiko orẽpyra oehtohme. <sup>19</sup>Jezu Kyrixtu onenetupuhkehpyra exiko. Oorypyry enetuputyryhtao oya ipoko pyra exiko. Imeneu tõ sã pyra exiko. Tyrypyrykõ enetuputyryhtao tyya xine onurumekara toto. Ipoko ro toehse toto popyra. Morara exiryke Jezu tonetupuhkehse toto a. Ritonõpo omipona pyra toehse toexirykõke. <sup>20</sup>Morara Imeneu, Arexãtere asakoro, “Ah joroko tamuru toto wãnohno, Ritonõpo kerekeremakehtohme sahxo toto a,” ase ipoko xine.

### Oximômākō Ritonōpo poko

**2** <sup>1</sup>Osemazuhme ynara kary se ase oya, morotōkō amorepako. Ynara kaxiko eya xine, “Oturutoko Ritonōpo maro, ‘Kuakorehmako Ritonōpo, ajohpāme samo, kahtoko,” kaxiko eya xine. “Oturutoko imehnō poko roropa,” kaxiko eya xine. “Kure mase Papa kapuaono,” kamexipoko roropa eya xine. <sup>2</sup>Oturutoko Ritonōpo a tuisa tō poko, pata esā poko roropa, kure toto ehtohme. Kure toto ahtao, torētyke pyra sytatose porehme, tehme roropa. Kure ehtoh poko sytatose Ritonōpo neneryme, Kuesēkō poko osenetupuhnōko roropa sytatose. <sup>3</sup>Tymaro kuotururukō se mā Ritonōpo. Jamaro sytatose imaro kuotururukohtao. Kukurākanekōme aexiryke. <sup>4</sup>Sero nonopōkō kurākary se mā Ritonōpo emero, zae ehtoh waro kuehtohkōme. <sup>5</sup>Toiro rokē Ritonōpo mana. Toiro roropa mā kyyrypyrykō korokane, kyzehno xine pyra Ritonōpo ehtohme. Mokyro mā Jezu Kyrixtu, ahnome exikety. <sup>6</sup>Toorihse ynororo kukurākatamitukō epehmatohme. Jezu oepyry se Ritonōpo ahtao tooehse ynororo kutuarōtanohse xine. “Emero ahno kurākary se mā Ritonōpo,” kase tooehse Jezu. <sup>7</sup>Morara exiryke ymenekase Ritonōpo juteutōkara tuarōtanohneme jehtohme. Toto amorepaneme jaropoase, Jezu ekarotohme eya xine, tosēkōme Jezu enetupuhtohme eya xine, zae ehtoh waro toto ehtohme. Morara karyhtao ya ajohpe pyra ase, zae rokē osekarōko ase.

<sup>8</sup>Ahno otururu se ase Ritonōpo maro, emero patapōkomo, tyrypyhpyrykō poko pyra exiketomo, zehno pyra exiketomo, oseosezuhpyra exiketomo, enara.

<sup>9</sup>Morararo nohpo tomo a kure rokē zupōkō amurupoko ihximyra aehtohkōme, imehnō onyxiropyra roropa aehtohkōme. “Oūsetykō poko rokē pyra ehtoko. Kasuru tōkehko poko rokē pyra ehtoko roropa, oekurākarykō poko rokē pyra ehtoko,” kaxiko nohpo tomo a. <sup>10</sup>“Yrome imehnō akorehmatoko. Moro saaro mā Ritonōpo omipona exiketomo,” kaxiko eya xine. <sup>11</sup>“Tehme ehtoko, ātamoreparykohtao Ritonōpo omipona oehtohkōme,” kaxiko eya xine. <sup>12</sup>Orutua kō anamorepapopyra ase nohpo tomo a, ituisarykōme roropa nohpo onyripyra ase. Ah mynyhme sã rokē nexī toto. <sup>13</sup>Ynara exiryke, Atāo tyrise osemazuhme Ritonōpo a, okomino Ewa. <sup>14</sup>Atāo onenekunohpyra roropa joroko tamuru kynexine repe. Ipyty rokē tonekunohse eya. Mame Ritonōpo omipona pyra toehse toto. Naeroro orutua kō anamorepapopyra ase nohpo tomo a. <sup>15</sup>Yrome nohpo tō kurākāko mā Ritonōpo aenururukohtao, tosēkōme Jezu onenetupuhkehpyra toto ahtao, imehnō pyno toto ahtao roropa, tyrypyrykō rumekaryhtao eya xine, emotyēkara roropa tahtao xine, enara.

### Jezu poetory esēme exiry poko

**3** <sup>1</sup>Jezu poetory amorepaneme se kuahtao xine kure mana. Zae Jezu poetory amoreparyhtao kyya xine kure mana. Morara kary ajohpe pyra mana. Imehnomo a, “Jezu poetory amorepaneme jexiry se ase,” karyhtao oya, ynara kaxiko eya xine, <sup>2</sup>“Irypyryme pyra ke ehtoko rorohpa ohxiropyra xine imehnō

ehtohme. Jezu poetory amorepaneme oexirykõ se awahtao xine, toiro rokẽ type ehtoko. Emotyẽkara ehtoko. Tuario ehtoko. Kure rokẽ ehtoko. Katonõ pyno ehtoko. Imehnõ amorepaneme kure ehtoko,” kaxiko Jezu poetory amorepaneme se exiketomo a. <sup>3</sup>“Etỹpyra ehtoko. Imehnõ onetapara roropa ehtoko. Imehnõ pyno ehtoko. Oxiehno pyra ehtoko. Penetara roropa ehtoko tineru poko,” kaxiko Jezu poetory amorepany se exiketomo a. <sup>4</sup>“Atapyĩtaõkõ esẽme nymyry ehtoko. Opoenõkõ amorepatoko õmipona xine toto ehtohme, tuaro roropa toto ehtohme,” kaxiko eya xine. <sup>5</sup>Atapyĩtaõkõ amorepany waro awahtao xine Ritonõpo poetory amorepany waro exiko matose. Yrome atapyĩtaõkõ amorepany waro pyra awahtao xine, Ritonõpo poetory amorepany waro pyra roropa matose. <sup>6</sup>Jezu poetoryme exisenã ahtao, mokyro imehnõ amorepaneme onyripyra exiko, exisene aexiryke. Imehnõ amorepaneme tyrise ahtao otarãme ynara åko mana, “Kure ywy, iirypyryme pyra, mokã sã pyra ase,” åko mana. Morara karyke eya iirypyryme exiko mana. Mame popyra mokyro ekarõko Ritonõpo mana popyra joroko tamuru ekarotopõpyry saaro. <sup>7</sup>Imepỹ Jezu poetory amorepane riry se awahtao, kure mokyro ehtoh waro roropa Jezu onenetupuhpynõ ahtao, mokyro tyritoko Jezu poetory amorepaneme. “Popyra mokyro,” karyhtao imehnomo a onyripyra ehtoko Jezu poetory tõ amorepaneme. Tyrise ahtao otarãme joroko tamuru mokyro poremåkapõko mana.

### **Jezu poetory tõ akorehmananõme**

<sup>8</sup>Mokaro saaro imehnõ akorehmaneme se awahtao xine zae rokẽ ehtoko. Ajoajohpe pyra ehtoko. Eukuru zetunuru enyryhtao emotyẽkara ehtoko. Imehnõ mõkomory poko penetara ehtoko. <sup>9</sup>Orẽpyra Jezu enetupuhtoko. Omi kurã kukurohtao xine moro omipona rokẽ ehtoko, ehxiropyra oehtohkõme. <sup>10</sup>Tuario exiketõ rokẽ Jezu poetory tõ akorehmaneme tyritoko. Aomipona nymyry toehse ahtao rokẽ tyriko toto. <sup>11</sup>Ynara kaxiko nohpo tomo a roropa, “Nohpo tomo, mokã saaro ke ehtoko. Kure rokẽ ehtoko. Imehnõ onykerekeremara ke ehtoko. Emotyẽkara roropa ke ehtoko. Oniokõ pyno rokẽ ehtoko,” kaxiko eya xine. <sup>12</sup>Jezu poetory tõ akorehmaneme kuahtao xine toiro rokẽ type sehtone. Kure rokẽ kypoenõkõ amorepãko sytatose. Kytapyĩtaõkõ roropa amorepãko kuomipona xine toto ehtohme. <sup>13</sup>Zae Jezu poetory akorehmananõme ahtao, toerokurukõ poko tuisamehxo exiko toto. Mame orẽpyra exiko mã toto imehnõ amorepany poko Jezu Kyrixtu enetuputyry poko.

### **Ritonõpo a kutuarõmatopõpyrykomo**

<sup>14</sup>Moro, nymerohpyry oneneryme, okynã pyra jytotoh exiryke oenese repe. <sup>15</sup>Yrome otarãme okynahxo ytopopyra ase. Morara exiryke sã nymerohpyry aropõko ase oya oneneryme, tuaro oehtohme, Ritonõpo poetory tõ kure exiry poko Ritonõpo maro oturutoh tao. Ritonõpo zuzenu isene mana typoetory tõ kurohtao. Kure kuexirykõ eneryhtao imehnomo a Ritonõpo zae exiry enetupuhnõko toto. <sup>16</sup>Ajohpe pyra nase. Ynara

enetupuhnōko sytatose, osemazuhme tuaro pyra Jezu poko sexiataose repe, yrome Ritonōpo kutuarōtanopyatose.

Tumūkuru tonehpose ahnome.

Iirypyryme pyra tonepose mokyro Ritonōpo zuzenu a.

Tonese roropa Ritonōpo nenyohityamo a, kapuaōkomo a.

Tokarose ahno tomo a, juteutōkara a roropa.

Tonetupuhse roropa mokaro a.

Mame imeĩpo tarose ropa kynexine ynororo kapu aka.

### Ajohpe amorepatōkomo

**4** <sup>1</sup>Yrome ynara āko Ritonōpo zuzenu, “Okynā toehse ahtao toitoine tyenenetuputyhpyrykō rumekāko toto, onekunohtōkō omipona toexirykōke, joroko tō omipona roropa toexirykōke,” āko. <sup>2</sup>“Amorepaneme ase,” āko toh mā repe. Ajohpākō mokaro. Omi kurā etaryhtao tyia xine onetara mā toto. “Oorypyrykō poko pyra ehtoko,” kary etaryhtao tyia xine onetara mā toto. Tyrypyrykō poko rokē mā toto. Mame ikurohtao xine jahkahpyry sā toh mana, omi kurā onetara toexirykōke. Onetapỹ sā toto. <sup>3</sup>Ynara āko mā toto, imehnō amorepāko, “Pytara ehtoko. Opytarykohtao popyra,” āko toh mā repe. Tōsē onry rumekapōko roropa mā toto Ritonōpo omipona pyra. Onokyro tōkehko tyrise Ritonōpo a kuohkōme, tākye kuehtohkōme, “Kure mase,” katohme kyia xine Ritonōpo a, enetuputyryke kyia xine aomiry waro kuexirykōke. <sup>4</sup>Naeroro Ritonōpo nyrihpyry kuohkōme kure mana emero, “Kure mase Ritonōpo,” karyhtao tōsē apoiryhtao. Naeroro tōsē onry onurumekara ehtoko. <sup>5</sup>Tōsē onryhtao kyia xine kure Ritonōpo a, aomiry etaryhtao, kuotururukohtao roropa imaro.

### Jezu Kyrixtu poetory kurano

<sup>6</sup>Morohne poko Jezu poetory tō amoreparyhtao oya, Jezu poetoryme nymyry mase. Tuātanohse sā mase Ritonōpo omiry poko. Orēpyra enetupuhneme mase, amorepatopōpyry omipona oexiryke. <sup>7</sup>Naeroro ahno nekarohpyry rokē irumekako. Toto omiry Ritonōpo omiry poko otuarōtanohpopyra mana. Yrome atamorepako kure oehtohme, Ritonōpo omipona nymyry oehtohme. <sup>8</sup>Tururume kuytoryhtao etaehpyra kuehtohme kure pohto rokene. Yrome Jezu poetoryme kuahtao xine ynara āko roropa sytatose, “Kuatamoreparykohtao Ritonōpo omipona kuehtohkōme kure kuhse mana. Seroae Ritonōpo omipona kuahtao xine tākye sytatose, jūme roropa tākye exīko sytatose Ritonōpo esaka kuytorykōke,” āko sytatose. <sup>9</sup>Moro kuurutopōpyrykō zae rokē mana. Otato ehtoko yronymyryme. <sup>10</sup>Morara exiryke yme ynanase erohnōko, etuarimāko roropa ynanase ajohpe pyra Ritonōpo enetuputyryke yna a. Orihpỹme jūme ynororo mana. Kukurākanekōme ynororo mana. Enetupuhanō kurākaneme roropa mana.

<sup>11</sup>Morohne poko imehnō amorepako. <sup>12</sup>Jezu poetoryme oehtoh poko osenepoko imehnomo a asā toexirykō se toto ehtohme. Ōmiry kure rokē tyriko.

Imehnõ maro kure rokẽ exiko. Imehnõ pyno exiko. Ritonõpo onenetupuhkehpyra exiko. Nohpo tõ poko pyra exiko. Ynara rokẽ exiko, asã imehnõ toexiry se toto ehtohme, omoiry se roropa toto ehtohme, “Poetome ro mase. Õmiry etary se hkopyra sã ase,” kara toto ehtohme. <sup>13</sup>Ritonõpo omiry onysekeremakehpyra exiko, oximõmãkõ netaryme jyrtory ponãmero. Zuruko toto. Amorepako toto Ritonõpo omipona toto ehtohme. <sup>14</sup>Ritonõpo zuzenu otuarõtanothpoase imehnõ amorepatohme. Ekurehpyra exiko toto amoreparý poko. Amorepatõme oriase Ritonõpo zuzenu. Tomarykõ tyrise Jezu poetory tomo a tamuximãkomo a. Ynara tykase toto Ritonõpo poe, “Mose Timoteu imehnõ amorepaneme exiko,” tykase toto Ritonõpo poe. Moraramẽ amorepatõme oriase Ritonõpo zuzenu. <sup>15</sup>Morohne poko exiko kokoro rokene. Moro poko osenetupuhko, tuaro oexiry enetohme imehnomo a. <sup>16</sup>Tomeseke exiko zae rokẽ oehtohme. Orẽpyra exiko zae rokẽ imehnõ amoreparý poko roropa. Morara awahtao osepynanohnõko mase, oetananõ pynanohnõko roropa mase.

### Jezu poetory pyno exiry poko

**5** <sup>1</sup>Jezu poetory tõ tãhpmãkõ onyenonohpyra exiko. Zae pyra toehse toto ahtao kure rokẽ zuruko toto. Omy zurutoh sã zuruko toto. Nuasemãkõ zuruko äkorõ tõ zurutoh samo. <sup>2</sup>Nohpo tõ zuruko asa zururu samo. Oryximãkõ zuruko roropa ooryxiry zururu samo, zae rokene.

<sup>3</sup>Kure tyriko pytõpo tomo, pytõpo nymyryme ahtao. <sup>4</sup>Yrome pytõpo tumükue ahtao ipoenomo a tyse pyno se ase. Typake ahtao ipakomo a tynoty pyno se ase roropa. Poetome toto ahtao, toto pyno toehse. Morara exiryke ipoenomo a pytõpo tõ pyno se ase. Morara ahtao kure Ritonõpo a. <sup>5</sup>Pytõpo tõ tyekye pyra ahtao, ipyno sehtone, Ritonõpo nekarory eraximaryhtao rokẽ eya xine, oturukehpyra imaro toto ahtao, saereme, koko, enara. <sup>6</sup>Yrome imepõ pytõpo typenetatoh poko se rokẽ ahtao typoremãse sã Ritonõpo omiry poko mana. <sup>7</sup>Morara mokaro amorepako iirypyryme pyra toto ehtohme. <sup>8</sup>Imepõ tyekyry pyno pyra ahtao typoenõ nymyry pyno pyra ahtao Ritonõpo omipona pyra mana. Onenetupuhpõ motye popyra mana tuaro toexiryke repe yrome aomipona pyra mana.

<sup>9</sup>Pytõpo esety imeroko oximõmãkõ ipyno ehtohme 60me jeimamyry nae ahtao. Esety imeroko iniõpyry toiro rokẽ ahtao. <sup>10</sup>“Kure rokẽ imehnõ rine mokyro,” karyhtao imehnomo a ipoko, esety imeroko, tumükuru tõ tuãtanothse kure eya ahtao, katonõ nyhtohme tytapyi tokarose ahtao eya, Ritonõpo poetory tõ pyno toehse ahtao, kurãkara roropa takorehmase eya ahtao. Emero rokẽ kure tyrise eya ahtao esety imeroko pytõpo tõ esetykõ maro.

<sup>11</sup>Yrome pytõpo esety onymeropyra exiko kunumixime pyra ahtao. Oryxime ahtao otarãme tyniotary se exiko ropa mana. Otarãme typenetaryke Kyrixtu poko penetarahme sã exiko ropa mana. <sup>12</sup>Moraramẽ azahkuru exiko mana Ritonõpo a tõsekarotopõpyry poko wenikehnõko ropa mana. <sup>13</sup>Kunumiximãkara esety tymerose ahtao ipyno oximõmãkõ ehtohme otarãme akĩme exiko mã toto. Imeimepõ tapyi takuroko ytoytõko mã toto. Mame ajoajohpe exiko roropa mã

toto, kerekeremato, imehnõ rypyry poko rokẽ oturũko. Morara ahtao popyra mana. <sup>14</sup>Morara exiryke kunumiximãkõkara niotary se ase aemũkuatohkõme, tytapyĩ tao aerohtohme onyhxiropyra imehnõ ehtohme. <sup>15</sup>Toitoinẽ pytỹpo tõ joroko tamuru omi poe toeramase ropa. <sup>16</sup>Jezu poetory tõ ekyry pytỹpome ahtao ipyno aexirykõ se ase, torẽtyke pyra ipoko oximõmãkõ ehtohme. Tyekye pyra ahtao rokẽ oximõmãkomo a pytỹpo pyno se ase.

<sup>17</sup>Mame Jezu poetory amorepatõkõ epehmatoko. <sup>18</sup>Ritonõpo omiry ynara ãko, “Oekykõ inahpatoko ãkorehmarykohtao,” ãko. Ynara ãko roropa Ritonõpo omiry, “Erohketõ epehmatoko aerohtamitume,” ãko. (Morara exiryke kure Jezu poetory amoreparyhao eya xine Ritonõpo omipona toto ehtohme kurehxo epehmatoko toto.) <sup>19</sup>Jezu poetory amorepane kerekeremary onetara exiko. Yrome iirypyryme toehse ynororo ahtao asakoro enenanõ ahtao aomirykõ etako ihxirory poko. <sup>20</sup>Mame mokyro zuruko emero totasẽme zomory zuaro aehtohme.

<sup>21</sup>Timoteu, etako pahne, jomipona exiko ipunaka. Ynara kara exiko okurohtao, “Yzamaro exiketõ onupokara ase iirypyry poko. Yzamaro pyra exiketõ rokẽ zupokãko ase,” kara exiko okurohtao. Iirypyryme exiketõ ahtao zae rokẽ zuruko toto. Morara ãko ase Ritonõpo netaryme, Jezu Kyrixtu netaryme roropa, inenyohyã netaryme roropa kapuaõkõ netaryme. <sup>22</sup>Axĩ pyra imepỹ imenekako Jezu poetory amorepaneme tyrĩtohme. Imehnõ amorepaneme onyripyra exiko iirypyryme ahtao iirypyrymã akorehmaneme oekaroryino. Imehnõ onymoipyra exiko tyryrypyrkõ poko toto ahtao.

<sup>23</sup>Tuna ênõko roropa mase. Uwa eukuru jehnahpyry ênõko mase pitiko rokene awakuru pokoino, kure pyrahme sã oexiryke.

<sup>24</sup>Tuãnohsã toitoinẽ enetupuhnõko sytatose axiny, iirypyry jarao exiryke. Okynahxo ahtao tuãnohsãme imehnõ enetupuhnõko sytatose jarao pyra iirypyrykõ exiryke. Morara exiryke axĩpyra imepỹ imenekako Jezu poetory amorepaneme tyrĩtohme. <sup>25</sup>Morararo toitoinẽ ahno kure exiry axĩ enẽko sytatose. Yrome tokare pyra ahtao okynahxo ahtao kure toto exiry enetupuhnõko sytatose.

**6** <sup>1</sup>Imehnõ namoto mokaro Jezu poetory tomo. Ynara kaxiko eya xine, “Oesẽkõ pyno ke ehtoko. Aomipona roropa ke ehtoko, Ritonõpo onykerekeremara imehnõ ehtohme, ãmorepatopõpyry yna a roropa onykerekeremara toto ehtohme,” kaxiko eya xine. <sup>2</sup>“Oesẽkõ Jezu poetoryme ahtao toto onypoihtopyra ehtoko. Oekyrykõme sã tyrĩtoko. Ýme rokẽ erohtoko, Ritonõpo omipona roropa aexirykõke, toto pyno Ritonõpo exiryke roropa,” kaxiko eya xine.

### Zae pyra amorepananõ namorepary poko

Orẽpyra imehnõ amorepako senohne poko. <sup>3</sup>Jezu Kyrixtu omiry zae rokene. Aomipona kuahtao xine kyyrypyrykõ rumekãko sytatose. Imepỹ mã otato pyra ahtao, Jezu omiry myakãmaly se mana imepỹ omiry ke. <sup>4</sup>Osenetaonohkety rokẽ mokyro, tuaro pyra exikety. Imehnõ ezuezukuru sato rokẽ mokyro. Omi poko toto ezuezuhtopõpyry pokoino zumoxike

exĩko mã toto, oxiehno roropa. Oxikerekeremãko toto. Tukurohtao xine imehnõ ekarõko popyra toh repe. <sup>5</sup>Moro pokoino ajoajohpãkõ oseosezuhkehyra mana. Tukurohtao xine azahkuru ipunaka. Zae exiry waro pyra toehse ipunaka. Tineru apoiry se mã toto Ritonõpo omipona toehtamitukõme repe.

<sup>6</sup>Yrome Ritonõpo omipona kuahtao xine, tãkye roropa kuahtao xine inekarohpyry poko, tymõkomoke exikety motye sytatose. “Kure mase,” karyhtao Ritonõpo a kyia xine kure ipunaka mana. <sup>7</sup>Tymõkomoke pyra sytatose enurũko. Taroino roropa mõkomo anaropyra sytatose kuorikyrykohtao. <sup>8</sup>Naeroro tohke kuahtao xine, tymetyke kuahtao xine roropa tãkye sehtone. <sup>9</sup>Yrome tymõkomoke se kuahtao xine, xiaksiake kypenetarykõke joroko tamuru nukuhtatoh taka omõnõko sytatose. Kuesẽkõ enetupuhkehnõko sytatose. Kuamoreme xine ryhtãko sytatose. <sup>10</sup>Tineru poko penetanohtao xiaksiake iirypyry poko exĩko sytatose. Tytineruke se toexirykõke toitoine ipoetory tomo a Jezu turumekase. Emynyhmãko itamurume mã toto. Tukurohtao xine samũ ãko toh mana.

### **Zae exiry poko Pauru namorepatopõpyry**

<sup>11</sup>Yrome omoro Ritonõpo poetoryme oexiryke tomeseke mokaro sã pyra oehtohme. Tineru poko openetary irumekako, kure oexiry aroko. Ritonõpo zamaro exiko. Oesẽme onenetupuhkehyra exiko. Imehnõ pyno exiko roropa. Penekehyra exiko. Ritonõpo nyrohmanohpotoh poko. Osenetaonohpyra exiko roropa. <sup>12</sup>Orẽpyra exiko Jezu enetuputyry poko oesẽme. Ritonõpo omipona rokẽ exiko orihpyra oehtohme jũme. Typoetoryme tyrise mase eya, kure rokẽ tõturuse awahtao Jezu Kyrixtu oesẽme exiry poko, imoihmãkõ netaryme. <sup>13</sup>Ritonõpo emero ritõme mana. Inetaryme Jezu Kyrixtu netaryme roropa ynara ãko ase oya, Timoteu, <sup>14</sup>Ritonõpo omipona exiko ipunaka, ohxiropyra imehnõ ehtohme, Jezu Kyrixtu Kuesẽkõ oepyry ropa punero. Moro saaro Tumy omipona Jezu kynexine Põtiu Pirato ãpataka tarose tahtao. <sup>15</sup>Jezu enehpotoh toehse ahtao enehpõko ropa Ritonõpo mana. Tuisame imehxo Ritonõpo mana. Kurã mokyro toiro. Tuisamãkõ tuisaryme mana, pata esã esẽme roropa mana. <sup>16</sup>Ynoro rokẽ orihpỹme mana jũme. Saereme konõto esary mana. Xixi motye reh mahna. Imehnõ eya ytosaromepyra mana. Mokyro onenepitopyra sytatose osenepỹme aexiryke. “Kure mokyro mana. Kuesẽkõme mana jũme,” sykatone.

<sup>17</sup>Ynara kaxiko tymõkomokamo a, “Osenetaonohpyra ke ehtoko. Ynara kara ehtoko okurohtao xine, ‘Tãkye exiko ase ytinerũ tomãse ahtao,’ kara ehtoko. Yrome ynara kahtoko rokene, ‘Tãkye rokẽ ase Ritonõpo poko. Emero ekarõko mã ya,’ kahtoko rokẽ okurohtao xine,” kaxiko eya xine, amorepako toto. <sup>18</sup>“Kure ehtoko. Kure roropa imehnõ tyritoko. Imehnõ akorehmatoko. Omomỹke pyra ke ehtoko,” kaxiko eya xine, amorepako toto, <sup>19</sup>“Tymõkomoke oehtohkõme Ritonõpo esao, aomipona rokẽ roropa oehtohkõme,” kaxiko eya xine.

<sup>20</sup>Timoteu, tomeseke exiko. Ourutopõpyry ya onuenikehkapopyra exiko. Imehnõ otururu irumekako. Ritonõpo waro kamexipopyra

mana. “Zuaro exiketõme ynanase,” ãko toh mã repe ajohpe rokene. Toto oseosezukuruhao toto onezuhpyra exiko. <sup>21</sup>Tõsezusezukurukõ poko toto ahtao tytahse sã toh mana. Tosẽkõme Jezu tonetupuhkehse toto a.

“Timoteu tõ pyno exiko,” ãko ase Ritonõpo a opoko xine. Enara rokene.